

SAHLGRENSKA AKADEMIN

STUDIEHANDLEDNING FÖR KURSEN:

Avancerad vård vid diabetes, 15HP

Kurskod

Göteborgs universitet (GU): OM8200/OMU820

Högskolan Väst (HV): AVD600

Kursansvarig	Ulla Fredriksson-Larsson, ulla.fredriksson-larsson@hv.se 0520-223849 Pia Hanås, pia.hanas@hv.se , 0761-380029
Kursadministratör	Cecilia Ohlsson (Studenter GU) 031-786 1000 (vx) Linda Mårtensson-Karlsson (Studenter HV) 0520-22 3532
Examinator	Carina Sparud Lundin, carina.s-lundin@fhs.gu.se 031-7866389
Termin och år	HT 2019

KURSBESKRIVNING

Kursen Avancerad vård vid diabetes omfattar 15 högskolepoäng och pågår mellan vecka 36 2019 – vecka 3 2020. Kursen är den första kursen i specialistsjuksköterskeprogrammet med inriktning mot Diabetesvård som ges inom ramen för samverkan mellan Göteborgs universitet och Högskolan Väst. Kursen ges också som fristående kurs och som uppdragsutbildning. Studenter från både program och kurser läser gemensamt hela kursen. Campus för den första kursen är omväxlande Högskolan Väst och Göteborgs universitet (se schema på Canvas GU för mer detaljer).

KURSRUM I CANVAS

Kursen har en egen hemsida inom Göteborgs universitets lärplattform Canvas. Med hjälp av uppgifter om ditt studentkonto som du fått i samband med antagningsbeskedet kan du logga in på Studentportalen och därifrån nå Canvas(för HV studenter sker detta separat, information kommer vid introduktion). All löpande information om kursen anslås i kursrummet för Canvas (OM8200) och inlämningsuppgifter laddas upp på angiven plats. Om vi kontaktar dig med e-brev så sker det alltid med universitets e-post-adress. Det är möjligt att koppla sin vanliga e-postadress till GU-adressen, se under ditt konto på CANVAS, annars riskerar du att missa information.

KURSENS INRE LOGIK

Detta innebär att det finns ett tydligt samband mellan lärandemål läraaktiviteter, examination och kriterier för godkänt (bedömningskriterier). Beskrivning av kursens inre logik presenteras i Bilaga 1. Kursens lärandemål återfinns också i kursplanen.

AKADEMISK HEDERLIGHET

Akademisk hederlighet handlar om att inte fuska eller plagiera oavsett om det gäller redovisning av källor i till exempel en studieuppgift, ett examensarbete eller att använda otillåtna hjälpmedel vid examinationer eller tentamina. Vid misstanke om fusk eller plagiat av examinationsuppgift skall läraren utreda och bedöma om det rör sig om misstänkt försök av vilseledande vid examination. Om läraren kommer fram till att det är så kontaktas institutionens prefekt eller motsvarande som gör anmälan till rektor (detta gäller inte för uppdragsstudenter, där bedömer institutionen själva). Läs mer om detta i broschyren "Akademisk hederlighet" som finns under filer på Canvas. Du förväntas även göra quiz i tre delar som finns i kursrummet.

EXAMINATIONSGRUNDANDE MOMENT

Examination 1

Litteraturseminarium 1 (1 hp): Muntlig enskild presentation vid seminarium-
Diabetessjuksköterskans roll och riktlinjer/styrdokument inom diabetesvården.

Litteraturseminarium 2 (1 hp): Aktivt deltagande i diskussion- Kulturella aspekter i
diabetesvården.

Examination 2

Salstentamen (4 hp): Metabolism, patofysiologi och diagnostiska kriterier vid diabetes samt
insuliner.

Examination 3

Skriftlig enskild hemtentamen (6 hp): Vård och behandling vid diabetes och dess
komplikationer.

Examination 4

Visad färdighet vid workshop 1 och 2 samt skriftlig enskild inlämningsuppgift om
patientundervisning (3 hp).

Studieuppgift 1-Introduktion insuliner

Studieuppgiften tillhandahålls på Canvas 2/10 och genomförs enskilt eller i grupp före eller efter
respektive grupps seminarium. Underlaget lämnas in på Canvas innan dagens slut. Detta
används sedan som underlag och förberedelse inför kommande föreläsningar.

Litteratur

Diabeteshandboken. (2010).

www.diabeteshandboken.se/innehåll/13705693

FASS.

Respektive tillverkarens hemsida (se länkar på Canvas)

Hanås, R. (2018). *Typ 1 diabetes hos barn, ungdomar och unga vuxna: hur du blir expert på din egen diabetes*.
Uddevalla: BetaMed.

Examination 1

Litteraturseminarium 1- Diabetessjuksköterskans roll och riktlinjer/styrdokument inom diabetesvården

Alla deltagare delas in i grupper. I dokumentet för gruppindelning (finns under mappen Seminarium 1, 2/10 på Canvas) anges vilken artikel du skall läsa. Där finns också länkar till artiklarna. Använd nedanstående frågor som stöd vid granskning av artikeln för att skriva ett underlag som används som utgångspunkt vid presentation och diskussion vid seminariet. Det skriftliga underlaget lämnas inte till lärare.

1. Hur beskrivs problemområdet? (Introduction)
 - Vad är känt sen tidigare och vad skall den aktuella studien tillföra?
 - Vad är syftet med studien?
2. Vad har undersökts? (Materials and methods)
 - Vilken design har använts? (t.ex. kohortstudie, randomiserad kontrollerad studie (RCT), kvalitativ-hermeneutisk, fenomenologisk, innehållsanalys etc)
 - Vilken målgrupp studeras, hur många ingår osv?
 - Vilken metod för datainsamling har använts? (enkät, intervju, fokusgrupp, journaldata etc)
3. Vad blev resultatet? (Results)
 - Sammanfatta resultatet (vid statistik- ange inte alla siffror utan välj ut det som främst svarar mot studiens syfte, vid kvalitativ analys- redogör för de teman eller kategorier eller sammanfattande tolkning som presenteras)
4. Vad betyder resultaten? (Discussion)
 - Vilka slutsatser drar författarna av resultatet?
 - Hur kan resultatet användas i klinisk praxis?
5. Diskutera hur resultatet relateras till nationella riktlinjer om indikatorer för god diabetesvård?
6. Reflektera över betydelsen för diabetessjuksköterskans arbete utifrån dina erfarenheter och angiven kurslitteratur i relation till artikeln.

Seminarierna sker i tvärgrupper så artiklar utifrån olika perspektiv och frågeställningar belyses. Varje artikel får ca 20 min för presentation inklusive reflektion och diskussion. Kort individuell återkoppling på framförande fås av lärare direkt efter seminariet.

Bedömningskriterier

- Kortfattat redogöra för artikelns innehåll utifrån ovanstående punkter.
- Reflektera över och diskutera diabetessjuksköterskans roll och samordning inom diabetesvården, i relation till egna erfarenheter och angiven kurslitteratur samt utifrån den artikel du läst.

Litteratur

Vetenskaplig artikel (hämtas via länk i Canvas under Seminarium 1)

Edberg, A-K, Ehrenberg, A, Friberg, F, Wallin, L, Wijk, H., & Öhlen, J. (Red.). (2013). *Omvårdnad på avancerad nivå-kärnkompetenser inom sjuksköterskans specialist-områden*. Lund: Studentlitteratur (Kap 2,4).

SFSD. Ledtal för sjuksköterskor. Svensk förening för sjuksköterskor i diabetesvård (SFSD) i samverkan med Svensk sjuksköterskeförening (SSF).

Socialstyrelsen.(2015). *Nationella Riktlinjer för Diabetesvård*. Stöd för styrning och ledning– Indikatorer för god vård och omsorg.

Wikblad, K. (Red.). (2012). *Omvårdnad vid diabetes*. Lund: Studentlitteratur. (Kap 6)

Litteratureseminarium 2- Kulturella aspekter i diabetesvården

Att möta personer med diabetes från andra kulturer ställer krav på diabetessjuksköterskan att aktivt arbeta med egna föreställningar och värderingar. Vi diskuterar utifrån angiven litteratur nedanstående frågor. Du förväntas också ta med dig en egen fråga som väckts vid litteraturstudierna. Du ser gruppindelning på Canvas (under mappen Seminarium 2) inför seminariet onsdag 8 januari. Ingen skriftlig inlämning men aktivt deltagande vid diskussionen i samband med seminariet krävs.

- Vilka reflektioner väcker begreppen kultur och kulturkompetens hos dig efter att ha läst angiven litteratur?
- Vilka rekommendationer ges till hälso- och sjukvården gällande patientutbildning med hänsyn till kulturell bakgrund? Hur förhåller sig dessa rekommendationer till den övriga litteratur du läst i samband med denna uppgift?

Bedömningskriterier

- Diskutera kulturella aspekter i diabetesvården utifrån förutsättningar och föreställningar.

Litteratur

Andersson, S, Karlsson, V, Bennet, L, Fellbrant, & Hellgren, M. (2016). Attitudes regarding participation in a diabetes screening test among an Assyrian immigrant population in Sweden. *Nursing Research and Practice*, ArticleID 1404530.

Skaufeld, A & Graue, M. Diabetes.(Red.) (2014). *Förebyggande arbete, behandling och uppföljning*. Lund: Studentlitteratur (kap 14- finns kopierat på GUL)

Wikblad, K. (Red.). (2012). *Omvårdnad vid diabetes*. Lund: Studentlitteratur. (Kap 19)

Socialstyrelsen. (2015). *Nationella Riktlinjer för Diabetesvård*- Stöd för styrning och ledning.

Examination 2 Salstentamen

Metabolism, patofysiologi och diagnostiska kriterier vid diabetes samt insuliner

Tentamen genomförs individuellt och skriftligt onsdagen 23 oktober på Högskolan Väst.
Tillfälle för omtentamen är tisdag 3/12 kl.08.00 på Göteborgs universitet. Lokal meddelas senare.

Bedömningskriterier

- Förklara insulinets effekt och de motreglerande hormonernas effekt utifrån diabetes
- Förklara basal patofysiologi vid diabetes typ 1 och 2
- Beskriva diagnostiska kriterier för diabetes typ 1 och 2, nedsatt glukostolerans (IGT) och förhöjt fasteglukos
- Redogöra för symtom och behandling vid akuta komplikationer.

Kravnivå 80 % korrekta svar.

Litteratur

Agardh, C-D., & Berne, C. (Red.). (2010). *Diabetes*. Stockholm: Liber

Diabeteshandboken. (2010). www.diabeteshandboken.se/innehåll-13705693

Hanås, R. (2018). Typ 1 diabetes hos barn, ungdomar och unga vuxna: hur du blir expert på din egen diabetes. Uddevalla: BetaMed.

Examination 3 Skriftlig enskild hemtentamen

Vård och behandling vid diabetes och dess komplikationer

Hemtentamen blir tillgänglig på Canvas 10 dec kl. 16.00. Inlämning sker via Canvas senast 17 december kl. 24.00. Referenser skall tydligt anges i löpande text samt i referenslista enligt vedertaget referenshanteringssystem (se APA-manual). Det är tillåtet med egna reflektion men det ska tydligt framgå och kan inte ersätta evidens från kurslitteratur. Resultat meddelas på Canvas senast 10 januari och genomgång av tentamen sker 14 januari. Vid omtentamen lämnas ny tentamen ut den onsdag 29 januari 08.00 och lämnas in senast 5 februari kl. 24.00.

Bedömningskriterier

- Förklara kolhydraters, fetters och proteiners effekt på blodsocker och blodfetter
- Beskriva rekommenderad kost vid diabetes
- Beskriva akuta och långsiktiga komplikationer avseende orsak och konsekvenser
- Redogöra för preventiva åtgärder och undersökningar för att förhindra akuta och långsiktiga komplikationer
- Redogöra för symtom och behandling vid akuta och långsiktiga komplikationer
- Redogöra för personens egenvårdsbehov utifrån fysiska, psykiska och sociala aspekter ur ett livscykelperspektiv
- Visa förmåga att utforma vård- och behandlingsplan för personens lärande och egenvård
- Redogöra för rekommendationer utifrån olika tillstånd, åtgärder eller prioritet i nationella riktlinjer för diabetes.
- Identifiera och argumentera för relevant vård och behandling utifrån patientens aktuella situation (insulinbehandling).
- Diskutera vilken betydelse personens livssituation har i relation till diabetes.
- Redogöra för principer gällande förskrivning av hjälpmedel.
- Värdera samt visa kritiskt förhållningssätt avseende evidens för vård och behandling.

Litteratur

Agardh, C-D., & Berne, C. (Red.). (2010). *Diabetes*. Stockholm: Liber.

Diabeteshandboken. (2010).

Hanås, R. (2018). Typ 1 diabetes hos barn, ungdomar och unga vuxna: hur du blir expert på din egen diabetes. Uddevalla: BetaMed.

FYSS2015. Hämtad 2016-01-13 från: www.fyss.se/om-fyss-2/fyss-2015/

Lindgren, H., Christensson, K., & Dykes, A-K. (red.) (2016). *Reproduktiv hälsa- barnmorskans kompetensområde*. Lund: Studentlitteratur. Kap 18. (se GUL för pdf).

Klang Söderkvist, B. & Kneck, Å. (red.) (2018). *Patientundervisning: ett samspel för lärande*. (Fjärde upplagan). Lund: Studentlitteratur

Socialstyrelsen.(2015). *Nationella Riktlinjer för Diabetesvård*.

Wikblad, K. (Red.). (2012). *Omvårdnad vid diabetes*. Lund: Studentlitteratur.

Socialstyrelsen. *Kost vid diabetes – en vägledning till hälso- och sjukvården*.

Examination 4

Workshops samt skriftlig enskild inlämningsuppgift om patientundervisning

Workshop 1:

Under workshop 1 onsdag 31/10 tränar vi blodsockermätning och injektionsteknik i praktiken.

Workshop 2:

Under workshop 2 onsdag 27 november kommer vi att ha fokus på det pedagogiska mötet i samband med patientutbildning eller när vi informerar personer med diabetes. Att vara medveten om sitt bemötande innebär att vi som sjuksköterskor styrs av ett reflekterande förhållningsätt, dvs att vi är aktiva och agerar som initiativtagare eller lyssnande och bekräftande och är samtidigt medvetna om patientens förhållningsätt. Vi börjar med praktisk övning i smågrupper (3-4 i varje grupp) där vi tränar och sedan demonstrerar färdighet att informera eller undervisa inför varandra, ca 10 min vardera.

Din planering inför workshop 2:

- Tänk ut en situation där du undervisar eller informerar en patient, t ex om hur en insulinpenna fungerar, injektionsteknik, blodsockermätning eller liknande. Förbered dig på hur du skulle kunna tänka dig lägga upp undervisningen/situationen. Du kan ta hjälp av frågor som: Vem? Vad? Hur? Varför? Tidsupplägg? Hur vet vi att patienten förstår?
- Hur börjar och slutar samtalet? Läge i rummet? Läge i förhållande till patienten? Ta gärna med attribut om det behövs (ex insulinpenna, blodsockermätare mm).

Bedömningskriterier:

- Demonstrera färdighet och kommunikativ förmåga att undervisa en patient gällande medicinteknik.

Litteratur

Edberg, A-K, Ehrenberg, A, Friberg, F, Wallin, L, Wijk, H., & Öhlen, J. (Red.). (2013). *Omvårdnad på avancerad nivå-kärnkompetenser inom sjuksköterskans specialistområden*. Lund: Studentlitteratur (Kap 1).

Klang Söderkvist, B. & Kneck, Å. (red.) (2018). *Patientundervisning: ett samspel för lärande*. (Fjärde upplagan). Lund: Studentlitteratur

Skriftlig enskild inlämningsuppgift

I styrdokument för hälso- och sjukvård anges att patienten skall ha rätt till information, delaktighet och inflytande och att den professionelle och patienten skall betraktas som jämbördiga parter med ett gemensamt mål att stödja patienten till en välfungerande egenvård. Trots detta finns olika sätt att se på patienters lärande. Utgå från kurslitteraturen för att besvara nedanstående frågeställningar.

1. Begreppet **följsamhet (compliance)** hos patienter används ofta i patientundervisningssammanhang. Ibland har kritik riktats mot detta begrepp. Diskutera och reflektera över perspektiv som ligger till grund för begreppet, och betydelsen för patienters delaktighet och inflytande.
2. Diskutera och reflektera över viktiga utgångspunkter och förutsättningar för **personcentrerad diabetesvård**.

Instruktioner för uppgiften

En skriftlig dokumentation på max 2 A4 sidor, enkelt radavstånd, Typsnitt Times New Roman, teckenstorlek 12. Referenser skall tydligt anges i löpande text samt i referenslista enligt vedertaget referenshanteringssystem (se APA-manual). Din uppgift lämnas in via Canvas senast onsdag 27 november 21.00.

Bedömningskriterier

- Beskriva och reflektera över förutsättningar för personers lärande
- Värdera samt visa kritiskt förhållningssätt avseende evidens för personcentrerad vård.

Litteratur

Edberg, A-K. Ehrenberg, A. Friberg, F. Wallin, L. Wijk, H., & Öhlen, J. (Red.). (2013). *Omvårdnad på avancerad nivå-kärnkompetenser inom sjuksköterskans specialistområden*. Lund: Studentlitteratur (Kap 1).

Klang Söderkvist, B. & Kneck, Å. (red.) (2018). Patientundervisning: ett samspel för lärande. (Fjärde upplagan). Lund: Studentlitteratur

Socialstyrelsen.(2015). *Nationella Riktlinjer för Diabetesvård- Patientutbildning*.

Wikblad, K. (Red.). (2012). *Omvårdnad vid diabetes*. Lund: Studentlitteratur. (Kap 9, 13, 14, 15)

Förslag på litteratur inför föreläsning

190904 Introduktion diabetes

- Socialstyrelsen(2015). *Nationella Riktlinjer för Diabetesvård*. – Indikationer för god vård och omsorg.
- Agardh, C-D., & Berne, C. (Red.). (2010). *Diabetes*. Stockholm: Liber
Kap 1 Definition, diagnostik och klassificering
- Diabeteshandboken. (2010). www.diabeteshandboken.se/innehåll-13705693 Kap 1,2,3

190910 Introduktion metabolism

- Agardh, C-D., & Berne, C. (Red.). (2010). *Diabetes*. Stockholm: Liber
Kap 2,3,4 och 5
- Hanås, R. (2018). Typ 1 diabetes hos barn, ungdomar och unga vuxna: hur du blir expert på din egen diabetes. Uddevalla: BetaMed. Kap 5,6,7,8 och 9.
- Pdf: Översikt effekt hormoner från Pia

190918 Personcentrerad vård vid diabetes

- Klang Söderkvist, B. & Kneck, Å. (red.) (2018). Patientundervisning: ett samspel för lärande. (Fjärde upplagan). Lund: Studentlitteratur.
- Socialstyrelsen.(2015). *Nationella Riktlinjer för Diabetesvård- Patientutbildning*.
- Wikblad, K. (Red.). (2012). *Omvårdnad vid diabetes*. Lund: Studentlitteratur ISBN: 9789144083155 kap 9,13,14,15.
- Edberg, A-K. Ehrenberg, A. Friberg, F. Wallin, L. Wijk, H., & Öhlen, J. (Red.). (2013). *Omvårdnad på avancerad nivå-kärnkompetenser inom sjuksköterskans specialistområden*. Lund: Studentlitteratur. Kap 1.

190924 Typ 1 diabetes

- Agardh, C-D., & Berne, C. (Red.). (2010). *Diabetes*. Stockholm: Liber Kap 6, 7
- Hanås, R. (2018). Typ 1 diabetes hos barn, ungdomar och unga vuxna: hur du blir expert på din egen diabetes. Uddevalla: BetaMed.
- Diabeteshandboken. (2010). Hämtad 2015-12-18 från <http://www.diabeteshandboken.se/innehåll-13705693> Kap 7

191009 Specifik omvårdnad vid diabetes

- Hanås, R. (2018). Typ 1 diabetes hos barn, ungdomar och unga vuxna: hur du blir expert på din egen diabetes. Uddevalla: BetaMed. Kap: 6, 9 och 10.
- Diabeteshandboken. (2010). Kap 6, 7, 12, 22, 23,
- Wikblad, K. (Red.). (2012). *Omvårdnad vid diabetes*. Lund: Studentlitteratur. Kap 2, 3 och 4. Kap 21-36
- FYSS 2015 . Fysisk aktivitet vid diabetes typ 1 och 2

191015 Kost vid diabetes

- Agardh, C-D., & Berne, C. (Red.). (2010). *Diabetes*. Stockholm: Liber Kap 13, 30
- Hanås, R. (2018). Typ 1 diabetes hos barn, ungdomar och unga vuxna: hur du blir expert på din egen diabetes. Uddevalla: BetaMed. Kap 19, 20 21, 21, 22, 23
- Socialstyrelsen. *Kost vid diabetes – en vägledning till hälso- och sjukvården*.
- Wikblad, K. (Red.). (2012). *Omvårdnad vid diabetes*. Lund: Studentlitteratur 9789144083155 Kap 7, 25.

191023 Njurkomplikationer vid diabetes

- Agardh, C-D., & Berne, C. (Red.). (2010). *Diabetes*. Stockholm: Liber Kap: 25, 26, 27
- Diabeteshandboken. (2010). Hämtad 2015-12-18 från <http://www.diabeteshandboken.se/innehåll-13705693> kap 23, 28, 29

191023 Centrum för läkemedelsnära produkter

- [SOSFS 2008:1 Användning av medicintekniska produkter i hälso- och sjukvården](#)
- <http://www.vgregion.se/sv/Regionservice/tjanster/Centrum-Lakemedelsnara-Produkter/CLP-varbpersonall/Centrum-Lakemedelsnara-Produkter/>

191030 Blodsockermätning och injektionsteknik

- Agardh, C-D., & Berne, C. (Red.). (2010). *Diabetes*. Stockholm: Liber Kap 16 Praktiska synpunkter på insulinbehandling
- Diabeteshandboken. (2010). www.diabeteshandboken.se/innehåll-13705693 kap 14, 15

- Hanås, R. (2018). Typ 1 diabetes hos barn, ungdomar och unga vuxna: hur du blir expert på din egen diabetes. Uddevalla: BetaMed. Kap 11, 13, 14

191105 Behandling vid diabetes-insulinpump och CGM

- Agardh, C-D., & Berne, C. (Red.). (2010). *Diabetes*. Stockholm: Liber Kap: 25,26,27
- Diabeteshandboken. (2010). Hämtad 2015-12-18 från <http://www.diabeteshandboken.se/innehåll-13705693> kap 23, 28, 29
- Hanås, R. (2018). Typ 1 diabetes hos barn, ungdomar och unga vuxna: hur du blir expert på din egen diabetes. Uddevalla: BetaMed. Kap 16,34
- Frid, A., Hirsch, L., Gaspar, R., Hicks, D., Kreugel, G., Liersch, J., . . . Strauss, K. (2010). New injection recommendations for patients with diabetes. *Diabetes & metabolism*, 36, S3-S18
- Wikblad, K. (Red.). (2012). *Omvårdnad vid diabetes*. Lund: Studentlitteratur kap 27, 28, 30 31,32.

191113 Typ 2 diabetes

- Agardh, C-D., & Berne, C. (Red.). (2010). *Diabetes*. Stockholm: Liber Kap 8,9,15,16, 18
- Diabeteshandboken. (2010). www.diabeteshandboken.se/innehåll-13705693 Kap 4,5,6,7
- FYSS 2015 Fysisk aktivitet vid diabetes typ 2
- <http://webbutik.skl.se/sv/artiklar/behandlingsstrategi-typ-2-diabetes.html>

191119 Hjärta/kärl vid diabetes samt Diabetesfoten

- Agardh, C-D., & Berne, C. (Red.). (2010). *Diabetes*. Stockholm: Liber Kap 33,34,35.
- Diabeteshandboken. (2010). <http://www.diabeteshandboken.se/innehåll-13705693> kap 31 och 32
- Wikblad, K. (Red.). (2012). *Omvårdnad vid diabetes*. Lund: Studentlitteratur kap 8, 29

191127 Workshop med praktiska övningar till lärande vid diabetes

- Wikblad, K. (Red). (2012). *Omvårdnad vid diabetes*. Lund: Studentlitteratur ISBN: 9789144083155 kap 9,
- Klang Söderkvist, B. & Kneck, Å. (red.) (2018). Patientundervisning: ett samspel för lärande. Lund: Studentlitteratur. 9789144120515 Kap 6, 7, 8.

191203 Diabetes vid graviditet

- FYSS 2015 . Fysisk aktivitet vid diabetes typ 1 och 2

191210 Diabetes vid graviditet

- Lindgren, H., Christensson, K., & Dykes, A-K. (red.) (2016). *Reproduktiv hälsabarnmorskans kompetensområde*. Lund: Studentlitteratur. Kap 18. (se GUL för pdf).

191210 Barn och diabetes

- Agardh, C-D., & Berne, C. (Red.). (2010). *Diabetes*. Stockholm: Liber Kap: 23
- Hanås, R. (2018). Typ 1 diabetes hos barn, ungdomar och unga vuxna: hur du blir expert på din egen diabetes. Uddevalla: BetaMed.
- Wikblad, K. (Red). (2012). *Omvårdnad vid diabetes*. Lund: Studentlitteratur ISBN: 9789144083155 kap 3,21, 40
- <http://webbutik.skl.se/sv/artiklar/behandlingsstrategi-typ-1-diabetes-barn-och-ungdomar.html>

Bilaga 1.

LÄRANDE MÅL	LÄR- AKTIVITETER	EXAMINATIONER	BE
• Kunskap och förståelse (K/F) • Färdighet och förmåga (F/F) • Värderingsförmåga och förhållningssätt (V/F)			
Förklara normal metabolism och patofysiologi vid diabetes (K/F)	Egna studier Föreläsningar	Salstentamen (2)	Kra För hor För Bes 2, r fast
Redogöra för kost – och näringslära relaterat till diabetessjukdom (K/F)	Egna studier Föreläsningar	Skriftlig enskild hemtentamen (3)	För blo Bes
Redogöra för diabeteskomplikationer avseende orsak, konsekvens och prevention (K/F)	Egna studier	Salstentamen (2) Skriftlig enskild hemtentamen (3)	Bes avs Rec för Rec lån
Identifiera och analysera egenvårdsbehov utifrån personens livssituation (K/F)	Egna studier Föreläsningar	Skriftlig enskild hemtentamen (3)	Rec fys liva

Redogöra för betydelsen av nationella riktlinjer och styrdokument inom diabetesvård (K/F)	Egna studier Föreläsningar	Muntlig enskild presentation vid seminarium 1 (1) Skriftlig enskild hemtentamen (3)	Beskriva nationella riktlinjer om indikatorer för god diabetesvård Redogöra för rekommendationer utifrån olika tillstånd, åtgärder eller prioritet i nationella riktlinjer för diabetes.
Argumentera för olika behandlingsprinciper vid diabetes i förhållande till patienters livssituation (F/F)	Egna studier Studieuppgift 13/9 Föreläsningar	Salstentamen (2) Skriftlig enskild hemtentamen (3)	Identifiera och argumentera för relevant vård och behandling utifrån patientens aktuella situation.
Planera, genomföra och utvärdera personcentrerade vård handlingar som stöd för patientens lärande och egenvård (F/F)	Egna studier Färdighetsträning	Skriftlig enskild hemtentamen (3) Visad färdighet vid workshop 2 (4)	Visa förmåga att utforma en vård- och behandlingsplan för personens lärande och egenvård Demonstrera färdighet och kommunikativ förmåga att undervisa en patient gällande medicinteknik.
Bedöma behov av samt tillämpa förskrivning av hjälpmedel vid diabetes (F/F)	Egna studier Föreläsning Färdighetsträning	Skriftlig enskild hemtentamen (3) Visad färdighet vid workshop 1 (4)	Redogöra för principer gällande förskrivning av hjälpmedel. Tillämpa medicintekniska hjälpmedel. Redogöra för principer gällande uppföljning av funktion och användande av medicintekniska hjälpmedel.
Reflektera över diabetessjuksköterskans roll och samordning inom diabetesvården internt såväl som externt (V/F)	Egna studier Artikelgranskning	Muntlig enskild presentation vid seminarium 1 (1)	Reflektera över diabetessjuksköterskans roll och samordning inom diabetesvården internt såväl som externt
Värdera erfarenhetsbaserad och vetenskaplig kunskap som grund för evidensbaserad vård och behandling (V/F)	Egna studier Föreläsning Artikelgranskning Workshops	Muntlig enskild presentation vid seminarium 1 (1) Visad färdighet vid workshop 1 (4) Skriftlig enskild hemtentamen (3) Skriftlig enskild inlämningsuppgift (4)	Värdera samt visa kritiskt förhållningssätt avseende evidens för personcentrerad vård.
Reflektera över diabetessjukdomens komplexitet i förhållande till biologiska, sociala, psykologiska och kulturella aspekter (V/F)	Egna studier Föreläsningar Workshops	Skriftlig enskild hemtentamen (3) Skriftlig enskild inlämningsuppgift (4) Litteraturseminarium 2 (1)	Diskutera vilken betydelse personens livssituation har i relation till diabetes Beskriva och reflektera över förutsättningar för personers lärande Diskutera kulturella aspekter i diabetesvården utifrån förutsättningar och föreställningar.

